

Lapin alueelliset kehitysnäkymät syksyllä 2025

Taulukko 19. Lapin avainluvut (tilastojen lähteet: Tilastokeskus ja KEHA-keskuksen Työnvälitystilasto)

Muuttuja	Tuoreimman tiedon ajankohta	Tuorein tieto	Vuosi aikaisemmin	Muutos vuodessa	Muutos vuodessa
Väkiluku	31.12.2024	176 151	176 150	1	0,0 %
Työttömät työnhakijat laskentapäivänä	elokuu 2025	7 707	7 301	406	5,6 %
Alle 25-v. työttömät työnhakijat	elokuu 2025	852	740	112	15,1 %
Pitkäaikaistyöttömät	elokuu 2025	2 462	1 934	528	27,3 %
Työttömien työnhakijoiden %-osuus työvoimasta	elokuu 2025	9,5	9,0	-	0,5 %-yks.
Uudet avoimet työpaikat kuukauden aikana	elokuu 2025	2 966	2 968	-2	-0,1 %

20.1 Yleiskuva alueen tilanteesta ja näkymistä

Maakuntien kehitys Suomessa on vaihtelevaa. Lappi on viime vuosina kirinyt kiinni aiempaa kehityseroa koko maahan ja joillain osa-alueilla on menty ohi. Myös alueen sisällä kehitys on hyvin eritahtista ja paikalliset sekä seudulliset erot ovat merkittäviä. Tämä korostaa tarvetta päivittyvälle tilannekuvalle (mm. elinkeinoelämän signaalit ja investointivirrat), joka huomioi Lapin eri alueiden erityispiirteet ja kehitysdynamiikan. Kuluvan vuoden aikana erityisesti matkailuala on osoittanut vahvaa kasvua, ja sen rooli Lapin elinvoimaisuudessa on entisestään vahvistunut.

Alueella nähdään merkittävää potentiaalia energiainvestoinneissa, jotka voivat muuttaa Lapin kehitystä ja asemaa paitsi kansallisesti myös kansainvälisesti. Uusiutuvan energian hankkeet, vetytalous ja sähköverkkoinfran kehittäminen avaavat mahdollisuuksia myös teollisuuden uudistumiselle ml. datakeskukset. Lisäksi puolustusteollisuuden mahdollisuudet ovat nousseet Lapissa keskusteluun osana alueellista turvallisuutta ja huoltovarmuutta. Lapin strateginen sijainti ja infra tarjoavat puolustusallalle tärkeitä investointi- ja sijoittumiskohteita.

Ennusteiden ja arvioiden mukaan Lapin kehitys näyttää positiiviselta lähivuosille. Näkymien ja investointiympäristön ennustettavuutta kuitenkin heikentävät valtakunnalliset päätökset. Hallituksen verotuspäätökset ja leikkaukset lisäävät epävarmuutta Lapin keskeisillä toimialoilla esim. teollisuus- ja kaivosalalla. Useiden alueen keskeisten toimijoiden syksyn aikana käynnistämät muutosneuvottelut heijastavat rakennemuutosta ja toimintaympäristön epävarmuuksia. Nämä korostavat tarvetta alueelliselle ennakoinnille ja strategiselle yhteistyölle, jotta Lapin investointipotentiaali voidaan hyödyntää kestävästi riittävällä tasolla.

Lapissa päivitetään parhaillaan maakuntaohjelmaa, joka tunnetaan paremmin nimellä Lappi-sopimus. Lappi-sopimuksen valmistelu tarjoaa alustan yhteiselle tahtotilan rakentamiselle. Lapin ensimmäisen yrittäjyysstrategian toteuttamista vauhditetaan toimeenpanotilaisuuksilla. Myös viimeistelyssä oleva Lapin ilmasto- ja energiastrategia sekä valmistelussa olevat Lappi-brändi 2.0 ja kulttuurin ja luovien alojen kasvuohjelma osoittavat alueen tahtotilaa ja kehityssuuntaa kohti kestävä, innovatiivista ja kulttuurisesti vahvaa tulevaisuutta.

Lapin investointipotentiaali on mittava ja sen osittaista realisoitumista odotetaan 2–3 vuoden aikavälillä. Suurin osa potentiaalista on tällä hetkellä erilaisissa viranomaismenettelyissä ja lupaprosesseissa. Investointipotentiaaliin kuuluu useita energiaan liittyviä pumppuvoimala-, tuulivoima- ja hybridivoimahankkeita sekä kuusi kaivoshanketta. Tiehankkeet tukevat elinkeinoelämän ja toimintaympäristön kehittämistä, erityisesti NATO-jäsenyys, matkailun ja logistiikkatarpeen kasvu

ovat nyt keskeisiä lähtökohtia. Merkittävä suunnitteilla oleva kehittämishanke on valtatie 4 Hirvas–Vikajärven-väli. Suomen kytkeytyminen Tornio–Haaparanta rata-yhteyden kautta Ruotsin ja Euroopan junaverkkoon on henkilöliikenteen osalta kiinni valtion rahoitusosuudesta.

Lapin mineraalipotentialiaali on Suomen ja EU:n globaali kilpailuetu. Lapin kriittiset ja strategiset mineraalit tulee nähdä mahdollisuutena nostaa jalostusastetta ja kehittää arvoketjuja. Heikoin vaihtoehto on, että raaka-aineet viedään EU:n ulkopuolelle jalostettavaksi. Kriisien myötä on havahduttu omavaraisuuteen ja huoltovarmuuden merkitykseen. Alkutuotanto on tärkeää lappilaiselle ruuan-tuotannolle. Lisäksi nähdään, että on tärkeä ylläpitää myös harvaan asutun maaseudun elinvoimaa, koska asuttu alue luo enemmän turvaa kuin asumaton.

Oppilaitosten kehitysympäristöjen vahvuus on Lapissa niiden käytännönläheisyys ja työelämlähtöisyys, mutta erityisesti startup-hautomoiden kehittämiseen tulisi panostaa. Julkisen ja yksityisen rahoituksen yhdistäminen sekä oppilaitosten ja yritysten välinen yhteistyö ovat avainasemassa uusien yritysten syntymisen ja liiketoiminnan kasvun tukemisessa. Lapissa TKI-toimintaa tukevat monipuoliset kehitysympäristöt, oppilaitosten labrat, startup-hautomot ja ekosysteemit. Lapin ammattikorkeakoulu, Lapin yliopisto, Rovaniemen koulutuskuntayhtymä, Ammattiopisto Lappia, Digipolis, Business Rovaniemi ja Business Tornio muodostavat osin vahvan verkoston, jossa yhdistyvät koulutus, tutkimus ja yrityskehitys. Käynnissä olevat hankkeet, kuten Startup-ekosysteemi, kestävyysraportointi liiketoiminnassa ja sopimus- ja talousosaaminen kasvuyrityksille, tukevat erityisesti pk-yritysten ja uusien toimijoiden liiketoiminnan kehittämistä. Luovien alojen Createch-hankkeet tuovat mukaan myös tekoälyn ja kulttuurialan näkökulman. Lappilaisen luonnon-tuotealan ja ruuan lähituotannon jalostamista, tuotekehitystä ja suoramyyntiä kehitetään useissa yhteishankkeissa, joissa on mukana tutkimus, oppilaitokset ja yrityksiä.

Lapin väestökehitys jatkui vuonna 2024 hieman Tilastokeskuksen ennustamaa myönteisempänä. Väestömäärä pysyi edellisen vuoden lukemissa, mutta alueelliset kehityserot olivat huomattavia. Seutukunnista väestökasvuun ylsivät Rovaniemen ja Pohjois-Lapin seutukunnat ja vain viisi kuntaa. Kokonaisnettomuuttovoittoa Lappi sai 960 henkilöä maahanmuuton ansiosta. Sen sijaan kuntien välisessä muutossa jäätiin 480 miinukselle ja vain kuusi Lapin kuntaa ylsi kuntien väliseen muuttovoittoon. Kehityssuunta on jatkunut tänä vuonna Lapissa samansuuntaisena, joskin kuntien välinen muuttoliiketappio on pienentynyt. Maahanmuuton myötä ulkomaan kansalaisten ja vieraskielisen väestön määrä ja osuus Lapin väestöstä on viime vuosina selvästi kasvanut. Myös väestöennusteissa tuodaan esille

väestönkehityksen eriytyminen ja maahanmuuton ratkaiseva rooli väestönkehityksen suunnassa. Väestömuutoskeskusteluun tarvitaan monipuolisuutta, koska väestön väheneminen ei automaattisesti tarkoita elinvoiman vähenemistä.

Lapissa työvoimapulasta kärsivien kuntien kasvua jarruttaa heikko asuntotilanne. Erityisesti Rovaniemellä, Kittilässä, Inarissa ja Sodankylässä asuntojonot ovat pitkiä, ja muuttajat eivät löydä kohtuuhintaisia ja sopivia asuntoja. Asuntopulaa helpottamaan Sodankylän kunta rakentaa vuokrattavia pientaloja ja Pyhäjoen ydinvoimala-alueelle jääneitä majoitusrakennuksia siirretään Ylläkselle ja Saariselälle kausityöntekijöiden asunnoiksi. Kunnat edistävät kaavoituksella ratkaisuja asuntoaasteisiin, esim. Kemi on kaavoittanut merinäköala-asuinalueen. Torniossa rakennusliike rakentaa kahdeksankerroksisen kerrostalon Tornionjoen rannalle. Rovaniemellä asuntopulasta kärsivät myös kotimaiset ja kansainväliset opiskelijat ja se on ääritilanteissa jopa estänyt opiskelun aloittamisen.

20.2 Elinkeinoelämän tilanne ja näkymät

Lapin elinkeinoelämän kehitys on ollut vahvaa ja tuoreiden suhdannetietojen mukaan käänne parempaan on tapahtunut myös teollisuudessa. Matkailu, kaivos-toiminta ja kuljetusala ovat olleet kasvun vatureita ja niiden positiivinen kehitys on heijastunut myös muille toimialoille ja kuntien verotuloihin. Lapin sisäisessä kehityskuvassa käännettä kuvaa liikevaihdon kasvu alkuvuonna eniten Kemi-Tornion ja Tunturi-Lapin seutukunnissa. Vain Pohjois-Lappi ei pysynyt edellisen vuoden hyvän kasvun tasolla.

Lapin ELY-keskus on tammi–kesäkuun 2025 aikana vauhdittanut elinkeinoelämän kehittymistä 22 miljoonalla eurolla. Rahoitus kohdistui yritysten kehittämis- ja investointihankkeisiin sekä maa-, poro- ja kalatalouden investointeihin. Erityisesti maaseudun rahoituksessa lappilainen ruoantuotanto ja huoltovarmuuden vahvistaminen ovat keskeisiä rahoitusteemoja. Finnveran rahoituksessa kasvu painottui erityisesti Lappiin, jossa matkailuinvestoinnit vetivät rahoitusta ylöspäin. Matkailualan vahva kasvu Lapissa näkyy laajasti ja se vetää mukanaan myös muita toimialoja ja vauhdittaa koko maakunnan taloutta.

Teollisuuden näkymät ovat vahvistumassa vuoden 2025 jälkipuoliskolla. Tullipolitiikan aiheuttama epävarmuus on hellittämässä ja Yhdysvaltain sekä Euroopan taloudet ovat selvinneet tilanteesta odotuksia vahvemmin. Euroopan teollisuuden vähittäinen elpyminen on jatkunut alkuvuoden ajan, ja tuotanto on kohentunut

kesän aikana. Nousun arvioidaan jatkuvan vuoden 2026 aikana. Mahdollinen yhteisymmärrys kaupankäynnin ehdoista vähentää epävarmuutta ja nyt rahoitusehdot Euroopassa ovat kevyemmät kuin pitkään aikaan.

Teknologiateollisuuden tilauskertymät ja tarjouspyynnöt antavat lupauksia suotuisalle ja nopeallekin tilauskäänteelle. Näkemystä tukee myös Finnveran teollisuudelle myöntämä rahoitus, joka kasvoi vuoden ensimmäisellä puoliskolla 13 %. Rahoitus kohdistui tuotantolaitosten modernisointiin, energiatehokkuuteen ja vientivalmiuden kehittämiseen. Lapin investointipotentiaali liittyy juuri tälle sektorille. Tästä esimerkkinä on Outokumpu Oy:n suunnittelema noin 200 miljoonan euron investointi uuteen hehkutus- ja peittauslinjaan Torniossa. Toisaalta ruostumattoman teräksen kysynnässä on jatkuvia haasteita ja koko yhtiötä koskevat muutosneuvottelut ovat käynnistymässä.

Lapissa toimii kolme metallimalmikaivosta ja yksi teollisuusmineraalikaivos. Kaivokset ovat investoineet voimakkaasti takavuosina ja tällä hetkellä toiminta on suhteellisen vakaata. Kaivokset tuottavat maailmanmarkkinoille kriittisiä ja tärkeitä raaka-aineita, joiden kysyntä on vahvaa, mikä heijastuu myös yritysten taloustilanteeseen positiivisesti. Kaivoshankkeita on kuusi ja niiden eteneminen kohti tuotantoa kestää osalla vielä vuosia. Osa hankkeista on YVA-menettelyssä ja osa jo lupaprosessin loppuvaiheessa. Suhangon kaivoshanke on luvituksen osalta siinä vaiheessa, että toimintaan liittyviä ratkaisuja voidaan odottaa ensi vuoden puolella. Kaivosmineraaliveron korottaminen aiheuttaa epävarmuutta ja hidastaa investointien käynnistymistä, mikä vaikuttaa myös kaivostoiminnan alihankinnassa toimiviin teollisuus- ja palveluyrityksiin.

Metsäteollisuuden näkymät ovat kaksijakoiset ja sisältävät myös myönteisiä signaaleja Lapin metsäteollisuuteen. Sahatavaran kysyntä on kasvanut edellisestä heikommasta vuodesta ja myös sellun tuotanto on kasvanut. Lapin puuta menee sahoille, kartonki- ja sellutehtaille sekä energiapuuksi. Metsä Group aloittaa kannattavuutensa ja toimintansa tehokkuuden parantamiseksi muutosneuvottelut, jotka kohdistuvat myös Kemiin.

Lapissa energia-alan kehitys on vilkasta ja investointihankkeita valmistellaan monipuolisesti eri puolilla maakuntaa. Hankkeilla on merkittävä aluetaloudellinen vaikutus ja ne herättävät runsaasti keskustelua paikallisten keskuudessa. Erityisesti sosiaalinen hyväksyntä on noussut keskeiseksi teemaksi. Energiahankkeet keskittyvät pääosin Etelä- ja Keski-Lapin alueille, joissa uusiutuvan energian tuotanto, sähköverkkoinfrastruktuuri ja varastointiratkaisut ovat keskiössä.

Lapin suurimmat akkuvarastohankkeet ovat vielä kehitysvaiheessa, mutta osa on jo edennyt rakennusvaiheeseen, kuten Kemijärvellä. Akkuvarastot tuovat uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja työllistävät paikallisia toimijoita. Sähkön rooli lämmityksessä kasvaa, mikä muuttaa myös kaukolämmön rakenteita. Energia-alan TKI-toiminta keskittyy pääasiassa soveltavaan liiketoiminnan kehittämiseen – varsinaista tuotekehitystä tehdään toistaiseksi vähän. Kehityksen suunta on kuitenkin selvä eli Lapissa energia-alasta on muodostumassa yhä tärkeämpi osa alueellista elinvoimaa ja teollista uudistumista.

Lapin matkailu elää vahvaa kasvun aikaa ja investointibuumi näkyy ja vauhdittuu vuoden 2026 aikana. Perinteiset matkailupaikkakunnat ja Rovaniemi ovat matkailun vetureita, joissa on käynnissä tai suunnitteilla merkittäviä hotellihankkeita, palvelulaajennuksia ja infran kehittämistä. Rovaniemen lähimaastoon valmistellaan ja rakennetaan noin 4 000 petipaikan lomakylää. Kesämatkailuun on myös panostettu vahvasti ja uudet lentoyhteydet Euroopasta tukevat sulanmaan ajan kehitystä.

Myös pienemmät matkailupaikkakunnat ja -kohteet Lapissa vahvistavat asemaansa. Esimerkiksi Aavasaksalla on käynnissä uusia majoitushankkeita, Sodankylässä rakennetaan hotellia, Utsjoella panostetaan vastuulliseen luonto- ja kulttuurimatkailuun. Utsjoella kalastajia on ollut hyvin, vaikka lohta ei saa pyytää. Lapin matkailun monipuolistuminen ja alueellinen laajeneminen tukevat koko maakunnan kehitystä. Uutta yritystoimintaa syntyy matkailun imussa. Kesämatkailun kokeilut antavat positiivista signaalia mahdollisuuksista matkailusezonkien pidentymiseen. Matkailun kasvu on lisännyt myös rakentamisen ja kaupan alan kysyntää, ja toimialan kerrannaisvaikutukset näkyvät laajasti Lapin elinvoimassa. Kohta voidaan sanoa, että matkailu ei ole enää vain sesonkiluonteista vaan yhä enemmän ympäri- vuotista ja paikallista elinvoimaa vahvistavaa. Yritykset ja alueorganisaatiot tekevät kovasti töitä asian eteen. Matkailun kasvun myötä lisääntyvät myös alaan liittyvät lieveilmiöt, merkittävimpinä paikallisesta hyväksyttävyydestä ja matkailun kestäväyydestä huolehtiminen sekä lisääntyvät tarpeet infran ja palvelujen kehittämiseen.

Rakennusalan suhdannetilanne on Lapissa vahvempi kuin Suomessa keskimäärin. Matkailun kasvu, valtion kiinteistöhankkeet ja puolustusvoimien investoinnit ovat osaltaan kompensoineet asuntorakentamisen laskua. Kehyskunnissa on herätty vastaamaan vuokra-asuntotuotannon puutteeseen ja elvyttävät toimet ovat käynnissä. Rakennusala hyötyy matkailualan investointibuumista, joka tukee myös työllisyyttä ja paikallista elinvoimaa. Inarissa on käynnistynyt uuden syksyn 2026 teurastuskauteen valmistuvan opetusteurastamon rakentaminen. TKI-toiminnassa rakennusklusterissa korostuvat kiertotalous ja energiatehokkuus painottuen soveltavaan kehittämiseen.

Hyvinvointialalla kuntien, järjestöjen ja yksityisten toimijoiden rooli sekä hyvinvointialueiden välinen strateginen yhteistyö nousevat keskiöön, mikä korostuu talouspaineista johtuen. Globaalin turvallisuustilanteen kiristyminen ja ilmastonmuutokseen varautuminen vaikuttavat erityisesti pelastustoimeen. TKI-toiminta tapahtuu pääosin hankkeiden kautta, ja Lapin erityispiirteet ohjaavat kehittämistä kohti digipalveluja, alueellisesti kestäväää palvelutuotantoa ja hyvinvoivia yhteisöjä. Kumppanuussopimus Lapin hyvinvointialueen ja Lapin korkeakoulukonsernin välillä tukee tätä kehitystä. Etäpalvelut, tekoäly ja robotiikka tarjoavat keinoja parantaa palvelujen saavutettavuutta pitkien välimatkojen maakunnassa. Digitaalisuuden avulla pyritään vastaamaan kasvaviin palvelutarpeisiin, mutta teknologian hyödyntäminen edellyttää jatkuvaa osaamisen kehittämistä ja käyttäjälähtöistä suunnittelua.

Yritysyhteistyön vahvistaminen on keskeinen kehittämiskohde. Aluekehittäjät seuraavat trendejä aktiivisesti, ja verkostot toimivat hyvin. Tiedon jalkauttaminen vaatii kuitenkin lisää suoraa kontaktointia yrityskenttään. TKI-toiminta Lapissa on potentiaalinen kasvualusta. Kvanttiteknologiassa nähdään tekoälyn tavoin mahdollisuuksia ja kehittämistarpeita sovelluksille Lapin keskeisillä toimialoilla.

20.3 Työmarkkinoiden tilanne ja näkymät

Lapin koko maata positiivisempi elinkeinoelämän tilanne ja näkymät heijastuvat suotuisampana työllisyyskehityksenä. Lapin työllisyysaste on ollut vuodesta 2023 alkaen koko maata korkeampi ja työttömien osuus työvoimasta on alittanut koko maan osuuden kahden vuoden ajan.

Maaliskuulle 2025 ulottuvan suhdanneaineiston mukaan henkilöstömäärän kehitys on jatkunut hienoisessa kasvussa. Henkilöstömäärän trendikehitys on ollut viime vuosina koko maata parempi, erityisesti palveluissa ja rakentamisessa. Seutukunnista paras kehitys on ollut Tunturi-Lapissa, Pohjois-Lapissa ja Rovaniemellä. Pk-yritysbarometrissa arvio henkilökunnan määrästä vuoden päästä heikkeni ja saldoluku päättyi miinukselle, mikä viestii varovaisuudesta rekrytoinnissa. Pk-yrityksistä kuitenkin kolme neljästä ennakoi henkilökunnan määrän pysyvän nykyisellään ja viimeisen vuoden aikana joka kolmas oli palkannut uutta henkilöstöä.

Työttömyys kääntyi Lapissa kasvuun selvästi myöhemmin kuin koko maassa ja edelleen kasvu on maltillisempaa. Alkuvuoden aikana työttömiä on ollut keskimäärin hieman yli 8 500 ja työttömien osuus työvoimasta 10,5 %. Työttömyyden kuukausittainen kehitys on noudatellut tyypillistä kausivaihtelua, mutta työttömiä on ollut keskimäärin 550 enemmän kuin viime vuonna. Lomautusten määrä on palautunut

tyypilliselle tasolle kausivaihteluineen ja isoilta irtisanomisilta on välttytty. Työttömyyden kasvuun kytkeytyy aktivointiasteeseen laskettaviin palveluihin osallistuvien määrän aleneminen, joka alkoi viime vuoden puolella valmistauduttaessa työvoimapalveluiden siirtymiseen valtiolta kunnille. Palveluihin osallistuvien määrän lasku on tänä vuonna voimistunut, kun asiakkaita on pystytty ohjaamaan niihin aiempaa vähemmän.

Lapin sisäiset alueelliset erot työllisyydessä ja työttömyydessä ovat huomattavia. Elokuussa työttömien osuus työvoimasta vaihteli kunnittain Sodankylän 5,8 %:sta Kemissä 15,1 %:iin. Työttömyys väheni vuodentakaisesta Torniolaaksossa, Tunturi-Lapissa ja Pohjois-Lapissa. Itä-Lapissa työttömiä oli saman verran kuin vuotta aiemmin. Sen sijaan Rovaniemen ja Kemi–Tornion seutukunnissa työttömyys lisääntyi. Matkailun kausiluotoisuus näkyy sesonkien pidentymisestä huolimatta koko Lapin ja erityisesti matkailupaikkakuntien työttömien määrässä huomattavina kausivaihteluina.

Työttömyysjaksojen pitkittyessä pitkäaikaistyöttömyys on lisääntynyt, joskin koko maata vähemmän. Muutoksia työnhakijoiden työllisyystilanteessa tapahtuu aiempaa vähemmän ja valitettavasti yhä harvempi työttömyysjakso päättyy lyhyeen, alle kolmen kuukauden, työttömyyteen. Työttömiä on eniten vanhimmissa ikäryhmissä, vaikka kehitys on ollut nuorempia ikäluokkia parempi. Työttömyyden kasvu on kohdistunut erityisesti nuorempiin ikäluokkiin ja nuoriin. Toisen asteen tutkinnon suorittaneita on työttömissä eniten, mutta työttömyys on suhteellisesti kasvanut eniten korkeakoulutetuilla.

TEMin alueellisen työttömyysennusteen mukaan Lapissa olisi tänä vuonna työttömiä keskimäärin 8 400, vuonna 2026 viime vuoden tapaan 7 900 ja 7 100 vuonna 2027. Ennusteessa Pohjois-Suomen työttömyyskehitys näyttäytyy muuta Suomea valoisampana ja työttömyys kääntyisi laskuun ensimmäisenä Lapissa jo tämän vuoden kolmannella vuosineljänneksellä. Työttömyyden aleneva suunta on todennäköinen, mutta ennuste on sikäli optimistinen, kun se ei huomioi alueellisia taloudellisia vaikuttimia, kuten uusia investointeja tai muita muutoksia alueen elinkeinoelämässä. Ennusteen toteutuminen edellyttää nykyisen elinkeinoelämän vireyden jatkumista ja investointipotentiaalin etenemistä toteutukseen. Toisaalta useat käynnissä olevat muutosneuvottelut heikentävät työllisyyskehityksen ennustettavuutta.

Työvoiman kysynnän notkahduksesta huolimatta työmahdollisuuksia on tarjolla. Pelkästään julkiseen työnvälitykseen on tammi–elokuun aikana ilmoitettu yli 21 400 avointa työpaikkaa. Lisäksi työpaikkoja on avoinna useilla muilla kanavilla ja osa rekrytoinneista tehdään ilman ulkoista hakua. Matkailun kasvu heijastuu

palvelukysyntänä ja työvoiman tarpeina useille toimialoille vauhdittaen mm. henkilöstön vuokrausta ja kaupan alaa. Logistiikka-alan työllisyyteen vaikuttavat matkailun lisäksi teollisuus ja rakentaminen. Matkailurakentaminen ja julkiset toimitila- ja maanrakennuskohteet ml. tiehankkeet ovat pitäneet yllä rakennus-alan työvoiman kysyntää ja myös naapurimaiden investoinnit ovat työllistäneet lappilaisia osaajia. Tulossa olevat isot rakennusinvestoinnit lisäävät rakennusalan työvoiman tarvetta. Sosiaali-, terveys- ja hyvinvointialalla työvoiman kysyntään vaikuttavat hyvinvointialueen merkittävät säästöpainet ja niistä johtuvat koko henkilöstöä koskevat muutosneuvottelut. Laajemminkin julkisella sektorilla säästövelvoitteet rajoittavat rekrytointeja ja mm. työvoiman eläköityessä työpaikkoja joudutaan jättämään täyttämättä. Lapin kunnista Pello ja Savukoski ovat käynnistämässä koko henkilöstöä koskevat muutosneuvottelut.

Työttömyydestä ja sen lisääntymisestä huolimatta työvoiman saatavuus on edelleen keskeinen haaste ja yksi merkittävä kasvun este Lapissa. Asuntopula on noussut keskeiseksi sekä vakituisen että kausiluontoisen työvoiman saatavuuden ja pysyvyyden pullonkaulaksi. Työvoiman saatavuus ja kohtaanto -raportti tunnistaa Lapissa yli 20 työvoimapula ja lähes 30 kohtaanto-ongelma-ammattia, mikä on enemmän kuin koko maassa. Erityisesti matkailu ja hyvinvointiala näkyvät työvoiman saatavuushaasteissa.

Matkailun kasvu ja kausivaihtelut heijastuvat työvoiman saatavuushaasteina useille toimialoille ja ammatteihin. Hyvinvointialalla henkilöstön saatavuus ja työvoimapula ovat kriittinen pullonkaula, erityisesti syrjäisillä paikkakunnilla. Varhaiskasvatuksen opettajien saatavuushaasteisiin vastataan ensi vuonna Oulussa ja Rovaniemellä alkavalla monimuotokoulutuksella. Rakennushankkeita on ympäri Lappia, mikä haastaa työvoiman saantia ja liikkuvuutta. Kuljetusalalla työtä muuttavat vaihtoehtoiset käyttövoimat, digitalisaatio ja tekoäly ja rekrytointia hankaloittavat Lapin pitkät kuljetusmatkat ja työn osittainen kausiluonteisuus. Kohtaanto-ongelmat viestivät työttömyyden rakenteellisista ongelmista ja osaamisen kehittämistarpeista, mutta myös laajan maakunnan pitkistä etäisyyksistä. Työvoiman saatavuudessa on merkittäviä alueellisia eroja. Ammateittain työvoiman saatavuus voi olla kaupungeissa hyvä, mutta pienemmillä paikkakunnilla hyvin haasteellista.

Kansainvälisten osaajien rekrytointi Lappiin on lisääntynyt ja laajentunut matkailun kausiluontoisista työvoimatarpeista monille muillekin aloille. EU-alueen ulkopuolelta tuleville myönnettävien työlupien määrä on jatkanut kasvussa kuluvan vuoden aikana. Vuonna 2024 myönnettiin ennätysmäärä yli 1 200 työlupaa, EU-oleskeluoikeuksia rekisteröitiin vajaa 200 ja oleskelutodistuksia ja -ilmoituksia

liki 500. Työlupia myönnettiin eniten marjanpoimijoille, siivoojille, ravintola- ja suurtaloustyöntekijöille, lähihoitajille sekä rakennusalan ja teollisuuden erikoisosaamistehtäviin.

Kansainvälistä rekrytointia edistävien verkostojen toiminta ja yhteistyö sekä kansainvälisen työvoimatarpeen ennakointi nähdään entistä tärkeämpänä. Lapissa jatketaan kansainvälisten osaajien houkuttelua sekä pitovoimapalveluiden kehittämistä. Syksyn aikana käynnistetään pilotti alueen korkeakoulujen kv-opiskelijoiden pitovoimapalveluiden kehittämiseksi yhteistyössä Pohjois-Savon ELY-keskuksen kanssa. Lapissa markkinoidaan aktiivisesti valtakunnallisia Work In Finland -palvelukokonaisuuteen sisältyviä toimia. Työelämän monimuotoisuuden edistämiseksi sekä yritysten ja työnantajien kv-osaajien vastaanottovalmiuksien lisäämiseksi yrityksiä kannustetaan osallistumaan esim. IMAGO-valmennuksiin, johtajuusmentoi- rointiin sekä muihin kansainvälisen rekrytinnin asiantuntijapalveluihin.

TE-palvelujen siirryttyä kuntien vastuulle Lappiin muodostui neljä työllisyysaluetta. Yhteistä tilannekuvaa alkuvuoden toiminnasta muodostetaan syksyllä ensimmäisessä vuosittaisessa seuranta- ja arviointikeskustelussa. Työllisyysalueet ovat osa lappilaista verkostotoimintaa. Osaamisen kehittämisen palveluissa työllisyys- alueiden yhteistyökumppaneina ovat alueen oppilaitokset. Työvoimakoulutus- ja palveluhankinnoissa työllisyysalueet ovat tehneet kumppanuussopimuksia alueidensa oppilaitosten kanssa. Työllisyysalueet hyödyntävät myös hanketoimintaa palveluiden kehittämisessä ja toteuttamisessa. Kuntien ja yhteistyöhankkeiden tuottama palvelutarjonta korvaa osin aktivointiasteeseen laskettavien palvelujen vähenemistä.

20.4 Kehityssuuntia koskevat arviot

Taulukoiden arviointiasteikko: (++) paljon parempi, (+) parempi, (0) ennallaan, (–) heikompi, (– –) paljon heikompi

Lappi	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	+	+	+
Työttömyyden määrä	–	0	+
Työvoiman saatavuus	0	0	–

Itä-Lapin seutukunta	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	0	+	+
Työttömyyden määrä	0	0	+
Työvoiman saatavuus	0	0	0

Itä-Lapin seutukuntaan kuuluvat: Kemijärvi, Pelkosenniemi, Posio, Salla, Savukoski

Kemi-Tornion seutukunta	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	0	+	+
Työttömyyden määrä	–	0	+
Työvoiman saatavuus	0	0	0

Kemi-Tornion seutukuntaan kuuluvat: Kemi, Keminmaa, Simo, Tervola, Tornio

Pohjois-Lapin seutukunta	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yrittäjätoiminta	+	++	++
Työttömyyden määrä	+	0	+
Työvoiman saatavuus	0	0	–

Pohjois-Lapin seutukuntaan kuuluvat: Inari, Sodankylä, Utsjoki

Rovaniemen seutukunta	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yrittäjätoiminta	+	+	+
Työttömyyden määrä	–	0	+
Työvoiman saatavuus	0	0	0

Rovaniemen seutukuntaan kuuluvat: Ranua, Rovaniemi

Torniolaakson seutukunta	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yrittäjätoiminta	+	++	++
Työttömyyden määrä	+	0	+
Työvoiman saatavuus	0	–	–

Torniolaakson seutukuntaan kuuluvat: Pello, Ylitornio

Tunturi-Lapin seutukunta	Tilanne nyt verrattuna vuoden takaiseen	Tilanne 6 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen	Tilanne 12 kk kuluttua verrattuna nykyhetkeen
Elinkeinoelämä ja yritystoiminta	+	+	+
Työttömyyden määrä	+	+	+
Työvoiman saatavuus	0	–	–

Tunturi-Lapin seutukuntaan kuuluvat: Enontekiö, Kittilä, Kolari, Muonio

Ote julkaisusta:

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja 2025:34

[Alueelliset kehitysnäkymät syksyllä 2025](#)